

TÜRK SINEMASINDA KADIN WOMEN IN TURKISH CINEMA

- Sinema sektörü dünya çapında erkek egemenliğinde olan bir sektördür. Hatta bu durumdan dolayı oluşan rahatsızlıkla kadının sinemadaki temsili ve erkek egemenliğine yönelik ilk eleştiriler, Amerika'da Hollywood Sineması'na karşı başlamış ve ilk incelenen filmler de Hollywood filmleri olmuştur.Yapımcılardan, yönetmenlere; senaristlerden, oyunculara ve set işçilere varana kadar sinema sektörünün çoğunlukla erkeklerden oluştuğu gözlemlenmektedir. Hal böyle olunca sinemada görülen bu erkek egemen dünya, sinemanın hayatı daha etkileyici ve büyüleyici kılan araçlarından faydalanarak, insanların bazı yaşamsal rolleri benimsemelerine sebep olmuştur. Benimsetilen bu roller içerisinde kadınlar için çizilen resim genellikle çaresiz, kendine güveni olmayan, korunmaya muhtaç ve erkek himayesinde yaşayan kadın figürleridir

- The cinema industry is a male-dominated industry worldwide. In fact, due to the discomfort caused by this situation, the first criticisms of the representation of women in the cinema and male dominance started against Hollywood Cinema in America, and the first films to be examined were Hollywood films. From producers to directors; It is observed that the cinema industry consists mostly of men, from screenwriters to actors and set workers. As such, this male-dominated world seen in cinema has caused people to adopt some vital roles by taking advantage of the tools of cinema that make life more impressive and fascinating. Among these adopted roles, the picture drawn for women is usually helpless, insecure, in need of protection and female figures living under the auspices of men.

- **Türk sineması da tıpkı dünyadaki örnekleri gibi ataerkil değerlerin hakim olduğu bir sektördür. Türk toplumunun erkek egemen toplumsal düzenini süren bir yapıda olması bu durumun en önemli sebebidir. Kadın genellikle toplumsal yapıyı yansıtacak biçimde aile içinde ikincil rolleri benimseyen ve kendisi için belirlenen kıstasların dışına çıkması halinde her türlü cezaya razı olan bir figür olarak yansıtılmıştır. Ayrıca kadınlar yıllarca, “faziletli anne” ve “dokunulmamış sevgili” gibi iyi kadınlar ya da “kötü kadın, seks bombası, erkekleşmiş kadın, isterik kadın, gizemli cinsellik” örnekleri gibi kötü kadınlar olarak kategorize edilmişlerdir .**

- **Turkish cinema, like its examples in the world, is a sector dominated by patriarchal values. The most important reason for this situation is that the Turkish society is in a structure that maintains the male-dominated social order. The woman is generally portrayed as a figure who adopts secondary roles in the family in a way that reflects the social structure and is willing to accept any punishment if she goes beyond the criteria set for her. Also, for years, women have been categorized as good women, such as "virtuous mother" and "untouched lover", or bad women, such as "bad woman, sex bomb, masculinized woman, hysterical woman, mysterious sexuality".**

A man and woman walks down a road. The man lectures the woman about how she must agree with whatever he says even if its wrong. He continues, saying that she is not allowed to joke or even interact with any other guys beside him. As the man continues to speak the woman starts to slowly smile and say

-Alright, you sure do speak so logically. Where did you learn to speak like that, the prison?

1. 1950 ve 1960'lı Yıllar Türk Sinemasında Kadının Temsili

- Sinemacılar kuşağı olarak adlandırılan 1950'li yıllarda Türk sineması yeni bir yön kazanmaya başlamış ancak kadının temsili açısından olumlu anlamda bir gelişme olmamıştır . Kadın bu dönemde tüm haklarından bihaber şekilde kız kaçırma, başlık parası, kan davası gibi olayların baş kahramanı olarak itaatkar ve çileli resmedilmiştir Ayrıca bu yıllarda terk edilmiş, masum mahalle kızı tiplerinin tam karşısında düşmüş kadın tiplerini kullanılmıştır.

1. The Representation of Women in Turkish Cinema in the 1950s and 1960s

- In the 1950s, which is called the generation of filmmakers, Turkish cinema started to gain a new direction, but there was no positive development in terms of the representation of women. In this period, the woman was portrayed as suffering of events such as kidnapping, bride price, and blood feud, unaware of all her rights. In addition, those years at movies they also used a opposite type of female characters who were described like abandoned, innocent etc.

- 1955-1960 arasında çekilen filmlerde kadın, ‘’fakir ve gururlu genç kız, zengin ve kötü kadın, kör bir kız, tecavüze uğramış bir köylü güzeli, aldatılan eş, kenar mahalle kızı, iyi yürekli bir hayat kadını, baştan çıkarıcı erotik bir kadın’’ tipleriyle hayat bulmuştur. Kadın karakterler acı çekmeye ya da acınası hale düşmeye mahkum olarak gösterilmiş, ya iyi bir anne ve eş ya da dişiliğini kullanarak ölümcül mutsuzluğa haiz olacak şekilde iki yoldan birini seçmek zorundaymış gibi gösterilmiştir.

- 1955-1960 arasında çekilen filmlerde kadın, ‘’fakir ve gururlu genç kız, zengin ve kötü kadın, kör bir kız, tecavüze uğramış bir köylü güzeli, aldatılan eş, kenar mahalle kızı, iyi yürekli bir hayat kadını, baştan çıkarıcı erotik bir kadın’’ tipleriyle hayat bulmuştur. Kadın karakterler acı çekmeye ya da acınası hale düşmeye mahkum olarak gösterilmiş, ya iyi bir anne ve eş ya da dişiliğini kullanarak ölümcül mutsuzluğa haiz olacak şekilde iki yoldan birini seçmek zorundaymış gibi gösterilmiştir.

2. 1970'li Yıllar Türk Sinemasında Kadının Temsili

- 1970'li yıllar Türkiye için oldukça hareketli geçen bir dönem olmuştur. 60'ların getirdiği özgürlükler siyasi ve ekonomik nedenlerle kısıtlanmıştır. Özellikle sağ-sol çatışmaları, gözaltılar, tutuklamalar ve idamlar bu dönemin en çok dikkat çeken konularındandır. 1970'ler Türk sinemasında çekilen erotik filmlerle döneme damgasını vurmuştur. Kadınlar dayak yerken ya da tecavüze uğrarken erotik bir biçimde sunulmuş, izleyici ise röntgenci pozisyonunda tutulmuştur. Kadının cinsel obje olarak sahnelerde en çok yer aldığı yıllar bu yıllar olmuştur. Ayrıca bu yıllarda, geleneksel kadın temsilleri komedi dram türünde çekilen Yeşilçam filmleriyle varlığını sürdürmüştür

2. REPRESENTATION OF WOMEN IN TURKEY IN 1970's

- The 1970's were a very active period for Turkey. The freedom brought by the 60's were restricted for political and economic reasons. Especially right-left conflicts, detentions, arrest and executions are the most striking issues of this period. The 1970's marked the era with erotic films shot in Turkish cinema. While women are beaten or raped, they are presented in an erotic way while the audience is kept in voyeuristic position. These were the years in which the woman took the most part on the stage as a sexual object, in these years, traditional female representations continued to exist with Yeşilçam films shot in the comedy drama genre.

3. 1980 ve Sonrası Türk Sinemasında Kadının Temsili

- 1980'li yıllar Türkiye için birçok değişimin baş gösterdiği yıllar olmuştur. Sinema için de darbeden sonra yeni bir dönem başlamış, 1950'den beri devam eden değişim süreci hızlanmıştır. Cinsel içerikli filmlere konulan yasaktan sonra hedef kitlenin bilinmemesi ve yaşanan siyasi atmosferin sonucu olarak sinemacılar toplumsal konulardan ziyade ilk defa bireysel konulara yönelmişlerdir.
- 1975 sonundan 80'lere kadar izleyicisi kaybolan sinema, televizyonun hayata girmesiyle yeniden seyircisine kavuşmuştur. Artık seks filmleri yerine daha çok arabesk, göç ve siyasi toplumsal konuları işleyen gerçekçi filmler yapılmıştır. Ayrıca 80'li yıllar kadın sorunlarına yönelen filmlerin başka hiçbir dönemde olmadığı kadar çok çekildiği yıllar olmuştur. Sinemada kadın konusu önem kazanmaya başlamış, kadının özgürleşmesi tema olarak işlenmiştir. 1980'lerden sonra iyi ve kötü kadınların ayrı ayrı temsili yerine, her ikisini de belli ölçüde yansıtan tek kadınlı filmler çekilmeye başlanmıştır. Filmlerde kadınlar güçlü bireylere dönüşmeye başlayarak, bir erkeğe ihtiyaç duymadan ayakta kalabilen, cinselliğinin bilincinde ve aydınlanmış bireyler olarak resmedilmişlerdir.

3. REPRESENTATION OF WOMEN IN TURKEY IN 1980's

- There was a lot of changes in cinema industry in 1980's turkey. for the cinema a new chapter started. The process of change that has been going since 1950's has step it up After the ban for the sexual movies, filmmakers did individual movies instead of communal movies because of the idioms to target group and political atmosphere . Around 1975 to 1980 cinema lost viewers but with the television people start to watch again. In that time people made more realistic movies like arabesque, immigration and political movies instead of sexual movies. Also most of the movies about women's problems made in the 80s. Women become an important topic in cinema, women's freedom processed as a theme after the 1980s Instead of a separate representation of good and bad women, films with one woman have begun to be produced that reflect both to a certain extent. Womens in movies became independent strong persons that doesnt have a need for men they are portrayed as enlightened individuals conscious of their sexuality.

4.1990 ve 2000'li yıllarda Türk Sinemasında Kadının Temsili

- 1990'lı yıllara gelindiğinde ise, yükselen popüler sinemanın etkisiyle kadın sorunları tekrardan görmezden gelinmeye başlanmıştır. Erkeğe bağımlı, sorunlu ve çözümsüz kadın temsilleri ön plana çıkarılarak, toplumsal cinsiyetçi kalıplara geri dönmüştür.
- Son olarak 2000'li yıllarda ise sinema sektörünün yeniden canlanmasıyla pek çok türde film çekilmiştir. Bu filmlerde kadın karakterler ya hep susan ya da problemlili tipler olarak gösterilmiştir. Kadınlar bağırıp çağırıp konuşan ya da ağlayan, erkek karakterler ise kadınlar yüzünden durmadan psikolojik mağduriyet yaşayanlar olarak sunulmuştur (Dinçsoy, 2012). Gişesi yüksek popüler filmler erkek merkezli hikayeler anlatmış, kadınlar ise eril söylemler ile şekillendirilmeye devam edilmiştir. Sanatsal kaygıların ön plana çıktığı filmler de ise kadın konusuyla ilgilenilmemiştir

TÜRK SİNEMASINDA KADIN YILDIZ OLMAK

4. REPRESENTATION OF WOMEN IN TURKEY IN 1990 AND 2000s

- In the 1990's, the problems of women started to be ignored because of the rising in popular cinema. Women who's dependent on men, has problems but no solutions and who's in a miserable situation were the highlighted representations, so the gender stereotypes were back.
- Lastly in 2000's many kinds of movies have been made with the revival of cinema sector. In those movies the women characters were presented as all shouting, talking or crying and the men were psychologically victimized by their behavior. The most popular films were telling male-centered stories and women were shaped by masculine speeches. Also, the movies with artistic concerns in the foreground didn't focus on the subject "women".

TÜRK SİNEMASINDA KADIN YILDIZ OLMAK

TÜRK SİNEMASINDA
KADIN YÖNETMENLER
FEMALE DIRECTORS IN
TURKISH CINEMA

İLK KADIN
YÖNETMEN
FIRST FEMALE
DIRECTOR
CAHİDE SONKU

Cahide Sonku was born in 1956, Yemen.

She became famous in theaters despite her young age. In 1933 she started her acting career in film industry with *Söz Bir Allah Bir*. She started being considered the first movie star of Turkish film industry by playing in iconic movies like *Aysel Bataklı Damın Kızı* in 1935.

While filming a movie called *Fedakar Ana* once the director got sick Cahide Sonku took charge and directed the rest of the movie in 1949. She set up Sonku, a movie production company, in 1950. While still acting as an actor, Cahide Sonku also directed several movies. The movie called *Vatan* and *Namık Kemal* which Cahide Sonku, Talet Artemer and Sami Ayanoglu directed, got featured in a competition which claimed it to be the best movie and Cahide Sonku to be the best female actor that took place in the *Yıldız Magazine* in 1951. As mentioned earlier, Cahide Sonku took so many places in movies both as an actor and director. Here are some of her movies:

-

In 1963 Cahide Sonku lost Sonku due to a fire, which made her work in theaters for a short while. Cahide Sonku got the *Sinema Derneği Hizmet Ödülü* in 1976.

She died in 1981, Istanbul.

EN İYİ DİĞER KADIN
YÖNETMENLER
BEST OTHER FEMALE
DIRECTORS

• ASLI ÖZGE

BIKET İLHAN

ÇİĞDEM VİTRİNEL

DENİZ GAMZE
ERGÜVEN

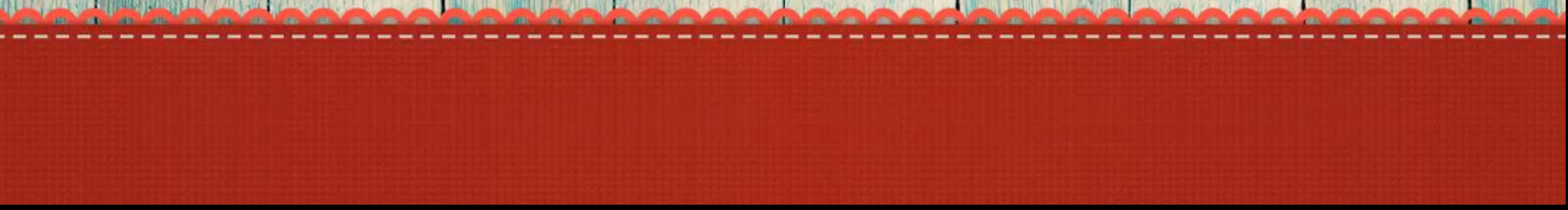
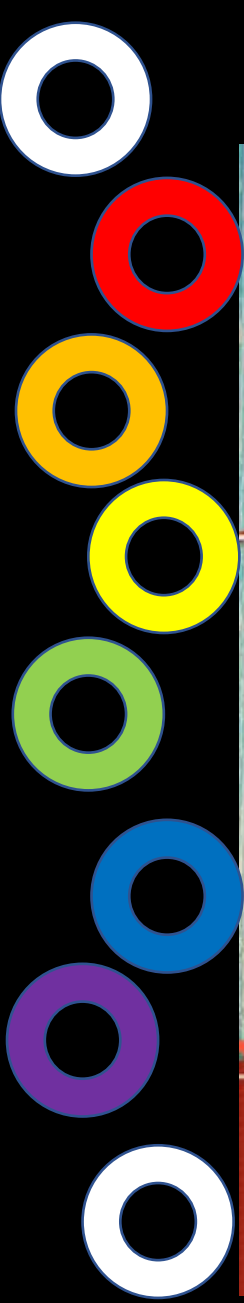

HANDAN İPEKÇİ

TOMRIS GİRİTLİOĞLU

THANK YOU FOR LISTENING TO US